

УДК 378.014:574
DOI: 10.24144/2524-0609.2020.46.138-142

Чайковська Ганна Богданівна
кандидат біологічних наук, доцент
кафедра педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.Гнатюка
м. Тернопіль, Україна
chaicovska_anna@ukr.net
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-4614-3843>

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Анотація. У статті окреслено актуальні питання вдосконалення змісту професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку. Мета цього дослідження полягає в окресленні шляхів імплементації ідей сталого розвитку в освітній процес закладів вищої освіти (ЗВО) загалом, у підготовці студентів спеціальності «Початкова освіта» зокрема. Основу наукової розвідки склали теоретичні методи: аналіз психолого-педагогічної, методичної та спеціальної літератури, інформаційних джерел із порушеного питання; узагальнення, зіставлення, осмислення відомостей про умови підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку. У результаті проведеного дослідження встановлено організаційно-педагогічні умови професійної підготовки здобувачів вищої освіти на засадах сталого розвитку: єдність формальної, неформальної та інформальної освіти; міжпредметний характер освіти для сталого розвитку (ОСР), використання інтерактивних технологій та принципів емпайермент-педагогіки в підготовці майбутніх учителів початкової школи.

Ключові слова: професійна підготовка; сталий розвиток; освіта для сталого розвитку; майбутні вчителі початкової школи; заклад вищої освіти.

Вступ. Пріоритетність освіти для сталого розвитку та перетворення її ідей в систему цінностей задля збереження життя на Землі є помітною тенденцією в життєдіяльності світової спільноти сьогодення, оскільки саме освітня система передбачає формування особистості, спроможної жити в гармонії з навколишнім світом та знаходити реальні шляхи виходу з глобальних кризових ситуацій (екологічних, економічних, соціальних, політичних та ін.). З огляду на це, концепція сталого розвитку поступово перетворюється на домінуючу ідеологію розвитку цивілізації, спрямовану на ощадливий гармонійний розвиток особистості – її сталий розвиток.

Водночас слід зауважити, що на державному рівні в Україні освіта для сталого розвитку досі не набула концептуального характеру, не сформувалася як самостійний напрям. На жаль, й надалі отожднюється з екологічною освітою, без акцентування на соціальному та економічному аспектах концепції сталого розвитку. Крім цього, відсутня державна стратегія освіти для сталого розвитку, повільними темпами, без трансформації самої системи освіти здійснюється реформування її галузі в ЗВО на засадах сталого розвитку.

Останнім часом спостерігається включення основних принципів і цілей сталого розвитку в національні та галузеві стандарти освіти, освітні програми, з огляду на рекомендації нормативних документів «Порядок денний на 21 століття» і «Глобальна програма дій з освіти для сталого розвитку». Зокрема, це стосується освітніх програм підготовки майбутніх учителів початкової школи, які містять загальну компетентність, що передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розуміти необхідність переходу до сталого розвитку суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сталій розвиток та освіта для сталого розвитку стали предметом досліджень багатьох науковців. Учені наголошують на конструктивності освітніх ідей сталого розвитку, важливості їхньої адаптації у вітчизняну практику та актуальності порушених питань для сучасного освітнього простору. Зокрема, перспективність ідей сталого розвитку для сучасної освіти

вивчали В.Боголюбов, Ю.Бойчук, О.Висоцька, Н.Гавриш, Т.Гардашук, В.Карамушка, І.Карпань, Л.Мельник, О.Пометун, Н.Пустовіт, Н.Рідей та ін. Підготовкою учителів до викладання питань сталого розвитку займаються І.Баранова, І.Бондарук, Г.Жирська, І.Осадченко, І.Січко, А.Степанюк та ін. Проблеми професійної підготовки до реалізації освіти для сталого розвитку в початковій школі присвячено наукові дослідження І. Андрусенко, О.Башкір, М.Гриньової, А.Крамаренко, С.Масіч, О.Онопрієнко, Л.Рибалко, Н.Ткачової.

Метою статті є дослідження теоретичних аспектів та обґрунтування організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в ЗВО на засадах сталого розвитку та доведення їхньої актуальності та важливості для сучасного освітнього простору.

Методи дослідження. З метою здійснення аналізу порушеного питання було використано теоретичні методи: аналіз, синтез, систематизація, узагальнення, зіставлення положень психолого-педагогічної, методичної та спеціальної літератури, інформаційних джерел із проблеми дослідження, а також осмислення відомостей щодо необхідності та важливості забезпечення організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку, отриманих даних за допомогою інших методів.

Виклад основного матеріалу. Педагогіка освіти для сталого розвитку висуває нові вимоги до компетентностей вчителя. Відповідальність педагога у формуванні екологічно, економічно, соціально доцільного поведінки учнів в умовах впровадження освіти для сталого розвитку є незаперечною. Без сумніву, актуалізується потреба в педагогах, підготовлених до реалізації завдань освіти для сталого розвитку.

Закон України «Про освіту» 2017 року декларує тісний зв'язок сталого розвитку українського суспільства від рівня освіти. Зокрема, у статті 6 Закону домінуючою компетентністю здобувачів загальної середньої освіти є екологічна, а принципами освітньої діяльності є формування екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля. Названі поло-

ження відображено в Концепції Нової української школи, яка є ідейно близькою до світової концепції освіти для сталого розвитку. Водночас, варто зауважити, що у названій концепції застосовано термінологію, яка стосується загальної середньої освіти. Учені підкреслюють спільність методів та загальних підходів до освітнього процесу, а саме: використання активних методів навчання, педагогіка партнерства, виховання на загальнолюдських морально-етичних та соціально-політичних цінностях, розвиток трансверсальних умінь і навичок, критичного мислення, активної громадянської позиції, створення нового навчального середовища, забезпечення високої якості освіти тощо [4].

У сучасній початковій школі впроваджено інтегрований курс «Я досліджую світ», що містить як природничо-наукову, так і соціально-громадянську складові, і дає змогу широко впроваджувати елементи природничої, економічної, інженерної, технологічної освіти в повсякденне життя молодших школярів. На думку вчених, така інтеграція відображає ідеї та принципи сталого розвитку, грамотно поєднує його ключові компоненти [9].

З огляду на це, назріла потреба в підготовці вчителя початкової школи, здатного реалізовувати завдання освіти сталого розвитку в своїй професійній діяльності.

Кваліфікована підготовка майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку, на нашу думку, полягає в розвитку у них усвідомлення концепції сталого розвитку, формування готовності здійснювати свою майбутню педагогічну діяльність на засадах сталого розвитку, реалізовувати головні функції освіти для сталого розвитку. Крім цього, така освіта, з одного боку, передбачає ознайомлення студентів із теоретичними засадами означеного феномена через прийняття цінностей сталого розвитку як особистісних якостей, а з іншого – визначає професійну готовність втілення ідеї сталого розвитку в практику роботи сучасної початкової школи.

На думку вчених, формування професійності майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку є складним, багатовекторним процесом, що охоплює організаційно-навчальний, пропедевтично-професійний, соціально-активний напрями цілеспрямованої освітньої роботи [7].

І. Січко зазначає, що підготовка майбутніх учителів початкової школи до реалізації стратегії сталого розвитку має здійснюватися у ЗВО через увесь спектр видів діяльності (навчальну, виховну, практичну, дослідницьку, самоосвітню, волонтерську) й бути спрямованою на усвідомлення майбутніми педагогами домінантних стратегічних орієнтирів розвитку сучасної цивілізації, сталого розвитку; розуміння власної місії, а також ролі особистості й соціальних груп у досягненні сталого розвитку; набуття системи знань, оволодіння прийомами, методами й технологіями, стратегіями діяльності зі стимулювання до сталого розвитку особистості; переведення вчителя на рівень сталого розвитку, формування в нього здатності до сталого саморозвитку [11].

Вчені наголошують на тому, що вища педагогічна освіта повинна сформувати в майбутніх учителів світогляд, що базується на таких цінностях сталого розвитку, як вітальні (подолання бідності, зупинення голоду, збереження здоров'я, збереження екосистем), світоглядні (соціокультурні (якісна освіта), соціально-економічні (зайнятість населення, упровадження інновацій та розвиток інфраструктури, розвиток міст, відповідальність в економічній діяльності), політичні (запобігання дискримінації, справедливість,

партнерство) [5].

Аналіз науково-методичної літератури та практика роботи в ЗВО дають нам змогу визначити та обґрунтувати організаційно-педагогічні умови професійної підготовки здобувачів вищої освіти на засадах сталого розвитку.

По-перше, вважаємо, що підготовка фахівців початкової школи до майбутньої професійної діяльності буде ефективною за умови створення системи реальних практик освіти для сталого розвитку, які об'єднують формальну, неформальну та інформальну освіту, побудовану на загальному змісті й методології ОСР.

Це підтверджують ключові постулати світової стратегії сталого розвитку в галузі освіти, а саме: освіта для забезпечення сталого розвитку здійснюється протягом усього життя людини та є невід'ємною частиною процесу загальної освіти; не обмежується формальною освітою; варто виховувати свідомих членів суспільства на розумінні взаємозв'язку та взаємозалежності людини й природи, усвідомленні ними необхідності збереження глобальної рівноваги та причетності кожного до проблем навколишнього середовища; забезпечити поширення знань, умінь, навичок для прийняття рішень.

Як зазначають учені, професійна підготовка студентів на засадах сталого розвитку дає змогу формувати в студентів мотивацію й наміри для ефективних дій у напрямі сталого розвитку у своєму повсякденному житті. Простором для таких дій можуть бути індивідуальні зміни своїх повсякденних звичок, групові та колективні проекти, дослідження, навчання інших. Отримані й осмислені результати власних дій відкривають для здобувачів вищої освіти нові аспекти сталого розвитку. Це спонукає їх до самостійного здобуття знань і забезпечує готовність до нових викликів і подальших дій. Побудована таким чином освітня практика сприяє формуванню в здобувачів вищої освіти впевненості у власних силах і можливостях, відповідальності за результати навчання і подальший спосіб життя [9].

Усвідомленню власної поведінки в контексті ідеї сталого розвитку сприяє неформальна та інформальна освіта сучасних студентів. Здобувачі вищої освіти мають змогу проаналізувати власні дії та виокремити ті, що є невід'ємною лінією їхньої особистої поведінки, орієнтованої на сталий розвиток. Основними формами такої освіти є активна волонтерська діяльність, участь в акціях, проектах, семінарах та тренінгах у позааудиторний час.

По-друге, ефективна підготовка майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку в межах формальної освіти повинна мати міждисциплінарний характер, оскільки пов'язана з глобальністю, всебічністю сталого розвитку як феномена.

Ефективність формування професійних знань і умінь у процесі підготовки майбутніх учителів до діяльності в галузі освіти для сталого розвитку учнів, на думку Н.Левчук та А.Степанюк, можна забезпечити умовами педагогічно обґрунтованого відбору й оволодінням теоретичним матеріалом про сталий розвиток суспільства у вивченні суспільних, психолого-педагогічних та фахових дисциплін на основі критеріїв науковості, професійної значущості й методичної доцільності [6].

Водночас учені доводять, що педагогічна діяльність на засадах сталого розвитку можлива як за умови міжпредметної інтеграції, так і шляхом уведення в освітні програми відповідних спецкурсів. Так, групою авторів під керівництвом О. Пометун було розроблено навчально-методичні матеріали для ви-

кладання положень сталого розвитку майбутнім учителям у системі вищої педагогічної освіти: програма спецкурсу «Теорія і методика освіти для сталого розвитку в початковій школі» та методичні рекомендації щодо його викладання в ЗВО. Важливо зазначити, що в пропонуваніх рекомендаціях ключовим є міждисциплінарний підхід на засадах викладання таких навчальних дисциплін, як вступ до спеціальності, дидактика, теорія і методика виховання, загальна педагогіка, основи валеології, основи екології, основи природознавства, методики навчання освітніх галузей тощо [9].

Очікуваний результат викладання названого спецкурсу полягає в сприянні майбутнім учителям початкової школи в процесі їхньої професійної підготовки в набутті знань про сутність і зміст поняття «сталий розвиток»; ключових положень концепції сталого розвитку; показників сталого розвитку; визначальних факторів і напрямів діяльності для сталого розвитку; специфіки світової стратегії сталого розвитку в галузі освіти; мети, завдань й особливостей освіти для сталого розвитку як інноваційного напрямку в сучасній освіті України; особливостей педагогіки емпauerменту; концептуальних засад програми курсу уроків для сталого розвитку для учнів початкової школи «Моя щаслива планета»; характеристики дій, які обирають здобувачі початкової освіти; форм і методів навчальної та позакласної діяльності, у межах вивчення курсу; формуванню відповідних умінь і навичок.

Беззаперечною умовою організації успішного освітнього простору ЗВО на засадах сталого розвитку є використання нових педагогічних моделей, нової педагогічної культури і мислення, нових технологій і методів навчання. Зазначимо, що пошуки ефективної педагогічної теорії й практики освіти для сталого розвитку є складним процесом, оскільки моделі освіти для сталого розвитку потребують серйозної адаптації й трансформації в різних умовах. Освіта для сталого розвитку є синтезом кількох педагогічних ідей та технологій: педагогіки емпauerменту, методу проєктів, інтерактивного навчання, навчання через дію й досвід, розвитку критичного й дивергентного мислення, коучингу, тьюторінгу тощо.

Необхідною умовою професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи на засадах сталого розвитку вважаємо використання таких принципів педагогіки емпauerменту (мотивації й натхнення до дії) з урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності: створення умов для формування в здобувачів вищої освіти впевненості у власних силах і можливостях, відповідальності за результати навчання; прийняття майбутнім фахівцем рішень щодо власного способу життя і його виконання; забезпечення психологічного комфорту під час занять

за допомогою спеціальних прийомів (за принципом вибору студентом тих кроків, які він хоче і може здійснити); створення умов для плекання в майбутніх педагогів ентузіазму й почуття задоволення від результатів групової та індивідуальної роботи; виконання дій і вироблення звичок, поведінки, зорієнтованих на сталий розвиток, що досягається завдяки постійному позитивному зворотному зв'язку [10].

Важливою умовою підготовки сучасних здобувачів вищої освіти є інтерактивність освітнього середовища. Поділяємо думку О. Висоцької про те, що підготовка майбутніх учителів початкової школи засобами інтерактивних форм і методів навчання є дієвим інструментарієм опанування теоретичних знань про сталий розвиток, осмислення власної діяльності на засадах сталого розвитку, виокремлення визначальних напрямів майбутньої професійної діяльності, виявлення загальних та особистих здобутків задля сталого розвитку суспільства [1]. Інтерактивна взаємодія учасників освітнього процесу в ЗВО відбувається в форматі інтерактивних лекцій, практичних, семінарських занять, соціально-психологічних та педагогічних тренінгів.

З-поміж методичних особливостей ОСР варто виокремити широке використання активних методів навчання та педагогіки партнерства: стимулювання пізнавальної діяльності студентів, обов'язкова їхня взаємодія між собою та з викладачем у процесі навчання, спонукання до активної розумової та практичної діяльності, реалізація суб'єкт-суб'єктного підходу та досягнення високого рівня навчальної мотивації.

Викладений матеріал дає змогу зробити такі **висновки**. Освіта для сталого розвитку є важливим напрямом підготовки здобувачів вищої педагогічної освіти, позаяк Концепція Нової української школи декларує принципи сталого розвитку. Підготовка майбутніх учителів початкової школи в названому напрямі передбачає прийняття цінностей сталого розвитку як особистісних якостей та визначає готовність майбутніх фахівців початкової освіти втілювати ідеї сталого розвитку в практику роботи сучасної початкової школи. Ми визначили та обґрунтували умови організації освітнього процесу в ЗВО на засадах сталого розвитку, а саме: єдність формальної, неформальної та інформальної освіти; міжпредметний характер ОСР, використання інтерактивних технологій та принципів емпauerмент-педагогіки в підготовці майбутніх учителів початкової школи.

Зуважимо, що виявлені ідеї є актуальними та значимими для сучасного освітнього простору на етапі реформування національної початкової освіти. Тому предметом подальшого вивчення є апробація визначених педагогічних умов в освітній простір ЗВО.

Список використаної літератури

1. Висоцька О. Є. Освіта для сталого розвитку: науково-методичний посібник. Дніпропетровськ: Роял Принт, 2011. 200 с.
2. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, ст. 380). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page> (дата звернення: 27.08.2020)
3. Концепція Нової української школи. URL: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczya.pdf> (дата звернення: 27.08.2020)
4. Коренева І. М. Освіта для сталого розвитку: реалії України. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка*. 2018. Вип. 36. С. 17–24.
5. Коренева І. М., Мерзляк М. О. Цінності суспільства сталого розвитку як орієнтири виховання у ЗВО. *Природнича освіта і наука для сталого розвитку України: проблеми і перспективи*: зб. наук. матеріал. III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Глухів, 10–11 жовтня 2019 року). Суми: Вінниченко М. Д., 2019. С. 67–71.
6. Левчук Н. В., Степанюк А. В. Підготовка майбутнього вчителя природничих дисциплін до діяльності в галузі екологічної науки на засадах сталого розвитку. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. 2010. № 1. С. 20–24.
7. Миськова Н. М. Підготовка майбутніх вихователів до реалізації завдань освіти для сталого розвитку. URL: <https://vseosvita.ua/library/pidgotovka-majbutnih-vihovateliv-do-realizacii-zavdan-osviti-dla-stalogo-rozvitku-158907.html> (дата звернення: 02.09.2020)

8. Підготовка вчителів до викладання питань сталого розвитку. Навчально-методичні матеріали для викладачів вищих педагогічних навчальних закладів та системи післядипломної педагогічної освіти: посібник / О. І. Пометун та ін. Київ : Педагогічна думка, 2015. 120 с.
9. Пометун О. І. Педагогічні засади освіти для сталого розвитку в Українській школі. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 171–182.
10. Пометун О. Що таке «емпауермент-педагогіка»? *Надихаємо на дії*. 2008. № 1(1). С. 10–12.
11. Січко І. О. Підготовка майбутнього вчителя до реалізації ідей освіти для сталого розвитку у початковій школі. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наук. праць. Полтава, 2017. Вип. 19. С.290–296.

References

1. Vysotska, O.Ye. (2011). *Osvita dlya staloho rozvytku: naukovo-metodychnyy posibnyk* [Education for sustainable development: a scientific and methodical manual]. AUTDOR-SHARK [in Ukrainian].
2. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» (Vidomosti Verkhovnoyi Rady (VVR), 2017. [Law of Ukraine «On Education»] URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page> [in Ukrainian].
3. Kontseptsiya Novoyi ukrayinskoyi shkoly [The concept of the New Ukrainian school] URL: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepcziya_tf_APA.pdf [in Ukrainian].
4. Koreneva, I.M. (2018). Osvita dlya staloho rozvytku: realiyi Ukrainy [Education for sustainable development: the realities of Ukraine]. *Bulletin of Hlukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko*. 36, 17–24. [in Ukrainian].
5. Koreneva, I.M., Merzlyak, M.O. (2019). Tsinnosti suspil'stva staloho rozvytku yak oriyentyry vykhovannya u ZVO [Values of a society of sustainable development as guidelines for education in higher education]. In *Pryrodnycha osvita i nauka dlya staloho rozvytku Ukrainy: problemy i perspektyvy*. [Natural education and science for sustainable development of Ukraine: problems and prospects]: Proceedings of the All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation (pp. 67–71). Vyd-vo Vinnichenko M.D. [in Ukrainian].
6. Levchuk, N.V., Stepanyuk, A.V. (2010). Pidhotovka maybutn'oho vchytelya pryrodnychkh dystsyplin do diyal'nosti v haluzi ekolohichnoyi nauky na zasadakh staloho rozvytku [Preparation of the future teacher of natural sciences for activity in the field of ecological science on the basis of sustainable development]. *Scientific notes. Series: Pedagogy*. 1, 20–24. [in Ukrainian].
7. Myskova, N.M. Pidhotovka maybutnikh vykhovateliv do realizatsiyi zavadan osvity dlya staloho rozvytku [Preparation of future educators for the implementation of educational tasks for sustainable development]. URL: https://vseosvita.ua/library/pidgotovka-majbutnih-vihovateliv-do-realizacii-zavadan-osviti-dla-stalogo-rozvitku-158907_tf_APA.pdf [in Ukrainian].
8. Pomետun, O. (Ed.). (2015). *Pidhotovka vchyteliv do vykladannya pytan' staloho rozvytku. Navchal'no-metodychni materialy dlya vykladachiv vyshchyykh pedahohichnykh navchal'nykh zakladiv ta systemy pislyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity: posibnyk* [Training teachers to teach sustainable development. Educational and methodical materials for teachers of higher pedagogical educational institutions and the system of postgraduate pedagogical education: a guide]. Pedahohochna dumka. [in Ukrainian].
9. Pomետun, O.I. (2015). Pedahohichni zasady osvity dlya staloho rozvytku v Ukrainy'n'kyi shkoli [Pedagogical principles of education for sustainable development in the Ukrainian school]. *Ukrainian pedagogical journal*. 1, 171–182. [in Ukrainian].
10. Pomետun, O.I. (2008). Shcho take «empauerment-pedahohika»? [What is «empowerment pedagogy»?]. *We inspire action*. 1(1), 10–12. [in Ukrainian].
11. Sichko, I.O. (2017). Pidhotovka maybutnoho vchytelya do realizatsiyi idey osvity dlya staloho rozvytku u pochatkoviyi shkoli [Preparing future teachers to implement educational ideas for sustainable development in primary school]. *Origins of pedagogical skill: a collection of scientific works*, 19, 290–296. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17.09.2020 р.

Стаття прийнята до друку 23.09.2020 р.

Chaikovska Anna

Candidate of Biological Sciences, Ph.D., Associate Professor
Department of Pedagogy and Methodology of Primary and Preschool Education
Ternopil Volodymyr Hnatyuk National Pedagogical University
Ternopil, Ukraine

PROFESSIONAL EDUCATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS ON THE BASIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract. The article outlines topical issues of improving the content of professional training of future primary school teachers on the basis of sustainable development. The purpose of this study is to outline ways to implement the ideas of sustainable development in the educational process of higher education institutions in general, in the training of students majoring in «Primary Education» in particular. The following theoretical methods provided the basis of scientific research: analysis of psychological and pedagogical, methodological and special literature, information sources on the issue; generalization, comparison, comprehension of information on the conditions of training future primary school teachers on the basis of sustainable development.

As a result of research conducted the organizational and pedagogical conditions of professional training of applicants for higher education on the basis of sustainable development were established. We believe that the training of primary school professionals is effective if a system of real education practices for sustainable development is created, which combines formal, non-formal and informal education.

It has been proved that the effective training of future primary school teachers on the basis of sustainable development within formal education should be interdisciplinary, as it is related to the global, comprehensiveness of sustainable development as a phenomenon.

It was found that the condition for the organization of a successful educational environment of the university on the basis of sustainable development is the use of new pedagogical models, new pedagogical culture and thinking, new technologies and teaching methods. Among them is the pedagogy of empowerment (motivation and inspiration for action). An important condition for the training of modern applicants for higher education is the interactivity of the educational environment.

It is established that education for sustainable development is an important area of training for higher pedagogical education, as the Concept of the New Ukrainian School declares the principles of sustainable development. The

training of future primary school teachers in this area involves the acceptance of the values of sustainable development as personal qualities and determines the willingness of future primary education professionals to implement the ideas of sustainable development in the practice of modern primary school.

Key words: professional training; sustainability; education for sustainable development; future primary school teachers; institution of higher education.